

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 6 (269)

Fredagen den 10 februari 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam ..... » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgfvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	--	---	---	--

Catherine Gladstone.

Bland vårt tidevarfs stora politiska personligheter intager namnet William Gladstone en plats, ännu i denna dag så framskjuten och så nära förlagd intill världspolitikkens brännpunkt, att det hör till dem, som äro kända för hvarje bildad människa. Det har dessutom — hvad mera är — blifvit ett aktadt och ett kärt namn, kring hvilket knyta sig tack samma erinringar om ett oförtrutet arbete i de sant humana idéernas tjänst. Och då här upprepar sig — hvad vi för ej länge sedan hade tillfälle framhålla angående en svensk statsman, som i mycket erbjuder likhetspunkter med den engelske — att han vid sina framgångar i hög måtto haft stödet af en begåfvad och kärleksfull maka till hjälp, bör hennes bild ej kunna annat än intressera Iduns läsarinor. En i England bosatt landsman har för vår räkning anskaffat den senast tagna fotografien och beledsagar densamma med följande rader:

»The grand old women!»

Liksom mr Gladstone allmänligen kallas »the

grand old man» så har förstnämnda epitet på de senare åren i allt större grad börjat användas om hans maka.

Catherine Gladstone föddes den 6 januari 1812 och fyllde således på motsvarande dag förliden månad 81 år.

Om hennes tidigare år är ej mycket att säga. Den 25 juli 1839 ingick hon äktenskap med den då trettioårige ledaren af det konservativa partiet i England. Och från denna dag är det svårt att skriva den enas historia utan att på samma gång till en del skriva den andras. Hennes kan delas i två delar: den första den hjälp hon gifvit sin make, den andra hennes barmhärthighetsverk.

Det är ett eget förhållande, att i ett land sådant som England, hvarest kvinnan, utan att äga rösträtt, likväl visar ett stort intresse för politiken, särskildt parlamentsvalen, någon »politisk kvinna» ej finnes och ej har funnits sedan lady Palmerstones död.

Mrs Gladstone har alltid deltagit i sin makes politiska arbeten, men någon »politisk» kvinna,

Lycklig den, som under världens strider,
Lugn och kall mot jordelivets villa,
Vandrar sluten inom sig och stilla,
Lyssnande till dolda andens röst!

Hvart hans stjärna genom rymden skrider,
Följer han med tillförsikt dess ljusning,
Tills han, lönad för sin tro, med tjusning
Trycker idealet till sitt bröst.

G. J. SILFVERSTOLPE.

i detta ords egentliga bemärkelse, har hon aldrig varit. Hvarhelst maken under deras femtiofyraåriga äktenskap rest, har hon följt honom; när han uppträdde och talat på politiska möten, har hon suttit så nära tribunen som möjligt, och när han hållit något af sina tal i »underhuset», har man, bakom de dunkla rutorna, som afskilja damernas läktare från debattrummet, kunnat se hennes hvita hufvud. Och under de senaste tio åren hafva deras resor genom England mera liknat ett kungapars eriksgata — med sådan hänförelse hafva de mottagits, hvarhelst de färdats fram. — Hennes bästa belöning härvidlag torde dock vara hennes makes egna ord, att en sådan »hjälpreda», som hon varit för honom, som med glädje delat alla segrar och stödt och uppmuntrat honom i nederlagets stund, är ovärderlig.

Till för en kort tid sedan var Mrs Gladstone president öfver »The womans liberal federation». Och det har inom denna uttalsats hopp om, att hon i en icke allt för aflägsen framtid skall kunna förmå sin make att för parlamentet framlägga några lagförslag för förbättrande af kvinnans ställning och för att om möjligt gifva henne rösträtt.

Bland alla hennes välgörande verk är det egentligen endast ett vi vilja dröja vid. År 1866 rasade i England en koleraepidemi, väl ej så häftig som ett och två tiotal af år förut på kontinenten, men dock tillräcklig för att väcka till lif det brittiska folkets känslor för förbättrad sjukvård. Hur mycket man än må diskutera kvinnans rätta plats i skapelsen, har man likväl aldrig omtvistat henne rättigheten att komma till de sjukas bäddar antingen i sjukhusen eller i deras egna hem. Mrs Gladstone var en af de första att visa vägen. På de sjukhus, där farsoten rasade som svårast, kunde man vara säker att finna henne. Hon organiserade äfven en trupp »systar» från den välbekanta kyrkan »All Saints» att besöka, vårda och hjälpa de döende och sjuka af de fattigaste klasserna.

Under det hon i spetsen för dessa besökte de förfärligaste nästena i Londons East End, såg hon det tillstånd, gränsande till det otroliga, som rådde där. Då föddes hos henne tanken på att upprätta ett hem, hvarest konvalescenterna kunde återhämta sina krafter i stället för att, kanske nätt och jämt räddade undan sjukdomen, lämnas att i usla hem dö af vanskötsel och brist. Först öppnade hon ett provisoriskt konvalescenthem vid Clapton och i förening med detta ett hem för fader- och moderlösa, hvilkas föräldrar borttrycktes af farsoten. Den välgörande verkan, detta hem utvisade, gjorde, att hon ej kunde låta det blifva provisoriskt. Hon anropade det engelska folket om bistånd, och som en sådan appell aldrig göres, utan att finna gensvar, hade hon snart den glädjen att kunna öppna en institution, som London ännu är stolt att äga, nämligen »East Ends Convalescent Home». Här mottagas patienter från de fattigaste klasserna, företräde gifvet åt East Ends befolkning; för omvårdnad, skötsel och uppehåll därstädes erlägges ingen betalning. Mrs Gladstone besöker mycket ofta denna sin stiftelse såväl som andra London-hospital.

Till slut några ord om hennes familjelif. Vid hennes broders år 1875 inträffade död öfvergick familjegodset Hawarden i Wales till den Gladstoneska familjen. Här ha såväl hon som den åldrige statsmannen tillbringat all den tid, han kunnat frigöra sig från de politiska göromålen.

Hvarje morgon under vistelsen på slottet begifver sig det åldriga paret till fots till den två engelska mil aflägsna kyrkan till morgonbön. Endast i mycket svårt väder begagnar hon sig af en fjädervagn, förspänd med en liten ponny, hvilken hon själf kör; han däremot promenerar, hurudan väderleken än är, och finner ett särskildt nöje i sin morgonpromenad, när det, som sällan händer, är en bra snöyra.

Nära till slottet är Hawardens barnhem, också en af Mrs Gladstones stiftelser. I detta uppfostras under hennes öfverinseende tjugo till trettio gossar.

Mellan godsets herrskap och de underlydande råder det bästa tänkbara förhållande, och alla längta de efter deras tillbakakomst, då de varit frånvarande en längre tid. År 1889 frade de sitt guldröllöp, en händelse, som högtidlighölls rundt om i hela England. I sitt äktenskap hafva de sju barn, fyra söner och tre döttrar, af hvilka den yngsta, miss Helen, är föreståndarinna för det välkända kvinnoseminariet i Newham nära Cambridge.

Mrs Gladstone har delat sitt lif mellan tillgifvenheten och beundran för sin make — uppfostran af sina barn. Jag må endast anföra, hvad en af Englands framstående tänkare sade om henne: »Hon har varit en sällsynt hustru och en exempellös moder i alla afseenden.»

Axel Josephsson.

Fritänkeri.

*Under österlandets sol,
där naturen, yppigt fager,
äger smyckens mängd på lager
och har brokigt stickad kjol,
gick en man bland flärd och villa,
armodsklädd sin bana stilla.*

*Kom sin väg han ödmjuk fram,
höll han gudstjänst, höll predikan,
glans och lust och världslig fikan
voro honom synd och skam.
För sin tro han brottslig dömdes,
men, det sägs, hans lära gömdes.*

*Uti altarsmyckadt kor
står en man, i guldskrud sirad,
utaf menigheten firad,
rik och mäktig, ämbetsstor.
Stolt han bjuder andlig ledning,
och jag tänker: se en hedning!*

*Uti tropisk middagsglöd,
böjd en stackars neger sträfvar,
under arbetsoket bäfvar,
som det påstås, andligt död.
Tåligen bär han plågan, bristen,
och jag tänker: se en kristen!*

Sigrid Elmlad.

En landvinning — som ingen tar i besittning.

»Stängdt på telegrafbanan!» Så ljöd den nedslående rubriken till ett meddelande, som för några veckor sedan stod att läsa i denna tidning under afdelningen »Ur notisboken». Läste man vidare, fick man veta, att telegrafverket funnit sig för närvarande ej kunna använda flera kvinnliga biträden, och att på den grund tills vidare inga kvinnliga elever komme att mottagas i den för inträde på telegrafistbanan anordnade undervisningskurs. Under år 1892 inkomna 360 ansökningar om plats vid nämnda kurs blefvo med anledning häraf afslagna.

Lifligt beklaga vi dessa många unga kvinnor, som nu se en förhoppning om själfständig utkomst tillintetgjord. De vägar, på hvilka i vårt land den bildade kvinnan kan bereda sig en framtid, äro ej så många, att de tåla vid en minskning, och nya sådana öppnas ej så lätt.

Emellertid — och det är till detta ämne vi nu velat komma — inträffar härvid det egendomliga förhållande, att, medan tillströmningen och trängseln på ett af de arbetsfält, dit staten lämnat våra bildade kvinnor tillträde, äro så öfver höfvan stora, ett annat sådant fält, hvilket redan för 1½ år sedan öppnades för dem, ännu icke blifvit beträddt af någon kvinna.

Det är apotekarebanan vi här mena. Genom en kongl. kungörelse af den 12 juni 1891 förordnades nämligen, att »kvinnorna må, lika med yngling, kunna antagas till elev å apotek samt efter fullgjord farmaceutisk tjänstgöring och afläggande af de för apotekare stadgade kunskapsproff erhålla enahanda rättigheter, som tillkomma manlig farmaceut.» Sedan denna författnings utfärdande hafva omkring 100 nya elever antagits å apotek i vårt land, men bland dessa ingen kvinna.

Hvadan detta?

Är det beroende på okunnighet om det medgifna tillträdet till denna bana eller om därför gällande fordringar och öfriga dithörande förhållanden? För Iduns läsare rinnor meddelades åtminstone denna viktiga nyhet redan i tidningens nummer för den 26 sistnämnda månad och är i en artikel kallad »Landvinning», hvari äfven lämnades några råd och anvisningar för dem, som kunde känna sig hågade att blifva banbryterskor på det nya verksam-

hetsområdet. Man hade väntat, att någon af de tre unga flickor, som från skilda håll i vårt land kommit med ansökningar till k. m:t om denna rättighet och därigenom framkallade det generella medgifvandet för hela sitt kön — att någon af dem skulle först af alla och inom en ej allt för aflägsen framtid träda in på banan. Men här af har intet blifvit förspordt.

Hvadan detta? upprepa vi.

Apotekareyrket är dock, näst läkarens, det både ansvarsfullaste och mest inbringande bland de verksamhetsfält, hvartill den bildade kvinnan i vårt land erhållit tillträde. Och då vi sett, huru hon lyckats på läkarebanan, hvarför skulle vi misströsta om hennes förmåga på den farmaceutiska? Den kända samvetsgrannhet och ihärdighet, hvaraf kvinnans arbete i allmänhet utmärkes, utgöra, synes oss, en borgen för, att hon skall lyckas äfven på detta nya område, huru träget och både i kroppsligt och andligt afseende ansträngande det än må vara.

Önskas nu några närmare upplysningar i ämnet, så meddela vi till deras tjänst, som ej hafva tillgång till 1891 års årgång af Idun och det ofvannämnda numret däri, följande korta anvisningar.

För att antagas till apotekselev fordras kunskaper, motsvarande dem, som krävas för inträde i 6:te klassens öfre afdelning på latinlinien af ett högre allmänt läroverk — sålunda ungefär en 16-årig skolynglings kunskapsmått. För att styrka sig innehafva detta är kvinna berättigad att vid sådant läroverk, efter anmälan hos rektor, undergå pröfning. Elevtiden omfattar sedan minst 3 år. Därunder inhämtas de enklare praktiska göromålen å ett apotek samt studeras samtidigt härmed botanik, zoologi, kemi m. m. och i dessa ämnen afläggas sedan examen vid Farmaceutiska institutet i Stockholm. Detta är »farmacie-studiosus-examen». Här på följer ånyo praktisk tjänstgöring å apotek under minst ett år såsom s. k. laborant, hvarefter en 2-årig kurs vid institutet vidtager såsom beredelse till den andra och sista examen, »provisors- och apotekare-examen». Och så äro de sex läroåren till ända, visserligen en ganska lång beredelse-tid och som nog ofta blir ännu ett å två år längre, men dock ingalunda så dyr som en motsvarande kurs vid ett universitet eller en fackskola. Under hela den tid, man är anställd å ett apotek, erhållas nämligen fritt vivre samt äfven någon årlig lön, uppgående för en elev till 100 å 200 kr., för en farmacie-studiosus till 400 å 600 kr. och för en provisor till 1000 å 1200 kr. Det blir sålunda egentligen endast de 2 åren, hvarunder man vid institutet läser på sin sista examen, som kräfvat ett studiekapital. Till erhållande af eget apotek är sedan kvinnlig apotekare lika berättigad som manlig, och att våra apoteksinnehafvare i allmänhet hafva en tryggad och god, ofta riklig bergning, är ju en känd sak.

Men vi vilja icke ensidigt göra blomstermålningar. Apotekareyrket är nog, åtminstone under läroåren och speciellt under elevtiden, också ganska fordrande. Göromålen, såväl de gröfre som de finare, äro tränga och kräva ständig uppmärksamhet, man får föra ett instängdtt och bundet lif, man måste t. o. m. turvis bestrida natttjänstgöringen, då den vakthafvande farmaceuten påklädd sofver bredvid apoteksrummet, beredd att väckas af portklockan vid

hastigt inträffade sjukdomsfall och behof af medicin. Apotekarne själfva hafva ock framhållit dessa omständigheter såsom talande mot möjligheten af kvinnans kompetens till yrket, och många bland dem torde nog af dessa skäl vägra att på sitt apotek mottaga en kvinnlig elev.

Vi våga emellertid tro, att med god vilja å herrar principalers sida dessa förhållanden skola låta så ordna sig, att de ej behöfva omintetgöra den reform k. m:t velat till den svenska kvinnans förmån och på hennes egen begäran åstadkomma. Men å andra sidan måste vi också lägga de unga kvinnor, som tänka blifva banbryterskor på detta område, en sak, eller rättare två, på hjärtat. Det fordras *god hälsa*, om i skolen lyckas. Ingen, som är nervös, kan ordentligt bestrida de viktiga och ansvarsfulla göromålen å ett apotek vid ofta inträffande tillfällen af brådska. Och vidare fordras af Eder *goda förkunskaper* i de skolämnen, som ingå i den farmaceutiska bildningen. En studentska på latinlinien med öfverbetygi i botanik vore måhända lämpligast att skicka i spetsen, om hon för öfrigt har den erforderliga hälsan och jämnmodet. Hon skulle nog, om också kanske ej vid första försöket, lyckas erhålla plats å ett apotek, där hennes 3 elevår, den tyngsta delen af beredelse-tiden, kunde genom kongl. dispens förkortas, i den mån hennes förkunskaper öfverstego det föreskrifna, här ofvan omtalade minimum. Och hade blott *en* kvinna med framgång försökt sig inom yrket, skulle snart flere följa i hennes spår. Då skulle ock de fördomar, som nu på åtskilliga håll och särskildt bland farmaceuterna, råda mot ifrågavarande reform, så småningom försvinna och den svenska kvinnan hafva visat, att hon förmar fylla de platser, dit hon sökt och erhållit tillträde, att hon förstärker sitt nyvunna land i besittning.

H. H.

Lifvets prosa.

Skiss af Ernst Lundquist.

De äldre herrarne hade dragit sig in i doktors rum och sutto nu vid virabor-det. Jungfrun, som gick ute i salen och dukade till supén, uppfångade i förbifarten de kabbalistiska speltermerna, som trängde ut genom den öppna dörren, framslungade i en djupt allvarlig, betydelsefull ton, som om de utgjort lösningen på tillvarous gåtor. De unga höilo till i Ellis lilla flickrum, och fruarna sutto med sina handarbeten kring lampan i salongen.

Midt upp i hofrättsrådinnan Askers långrandiga redogörelse för sista federationssammanträdet öppnades dörren till jungfruburen, och Elli kom inrusande, upphettad, med sprakande ögon och det svarta, kortklippta håret på ända.

»Jag står inte ut längre!» utbrast hon. »De där nyförlofvade reta gallfeber på mig!»

»Nånå, Elli!» förmanade doktorinnan med en blick på sin svägerska, professorskan, som ju var mor till fästmon.

Den unga flickan gjorde ett försök att lugna sig och sade i litet mera dämpad ton:

»Jag kan rakt inte hjälpa det.»

»Jaså, Elli blir nervös af att höra turtur-

dufvor kuttra.» sade professorskan med ett godmodigt leende.

»Kuttra!» utbrast Elli ånyo häftigt. »De tala ju bara om möbeltyg, mattor och portières! Om man bara hörde dem och inte såg dem, kunde man tro, att det vore en tapetserarefru, som talade med sin gesäll.»

»Du kan väl inte begära, att Bertha och hennes fästman ska' tala om sin kärlek, så att du och de andra flickorna höra på,» sade doktorinnan.

»De tala ju inte alls med oss, de sitta i fönsternischen alldeles för sig själfva, och vi flickor prata för full maskin bara för att öfverrösta dem och visa, att de kunna vara alldeles ogenerade. För oss kunna de gärna tala idel ömma hemligheter, och ingen skulle höra det eller på minsta sätt störa dem. Det är precis som om de vore ensamma i rummet. Men det är just det retsamma, att så snart det blir en aldrig så liten paus i vårt samtal, så höra vi genast de där otäcka tapetserartermerna från fönstersmygen. Två nyförlofvade, som sitta med armarna om hvarandras lif och hviska om krollspint och patenterade amerikanska rullgardiner... är det inte så man kan springa i tusen bitar?»

Hennes näsborrar skälfdde, ögonen sköto elektriska gnistor, och hela den lilla varelsen såg i högsta grad explosiv ut, där hon stod i det röda lampskenet.

»Det är ju så vanligt, att unga flickor förakta lifvets prosa,» sade doktorinnan i urskuldande ton, vänd till sin svägerska.

»Inte alla, tycks det,» inföll Elli bittert. »Kusin Bertha är ju också en ung flicka. Och det du nyss sa', mamma, påminner mig om ett uttryck, som jag läste i Malmströms litteraturhistoria häromdagen: den kvinna, som inte tänker poetiskt, åtminstone då hon tänker på kärlek, är allt igenom prosa.»

»Ni kunna ändå inte komma ifrån prosan, ni svärmiska ungdomar,» sade justitierådinnan Asker med en suck. »Förr eller senare kommer den och tar er.»

»Jag är inte något litet barn, och jag är inte rädd för busen,» sade Elli litet trotsigt. »Jag kan nog försvara mig.»

»Det låter som det vore fråga om en fiende,» sade professorskan i sin lugna, litet skälmaktiga ton. »Men jag vet af egen erfarenhet, att lifvets prosa kan behandlas så, att den blir en riktigt hemtreflig och gemytlig gammal vän, som man visserligen inte älskar af hela sin själ, men som ändå på sin anspråklösa plats bidrar till ens lycka och välbefinnande. Ja, jag vill inte hålla något försvarstal för Bertha och inte för prosan heller — det behöfs inte —, jag vill bara tala om någonting för dig, min lilla Elli... någonting, som har händt mig själf i min ungdom och som inte är utan sin lilla sensmoral, just passande för det här tillfället.»

Professorskan tog åter till sitt arbete, som en stund legat i hennes knä, och lät virknålen löpa med samma jämna fart som tungan.

»Jag var bara nitton år, då jag gifte mig,» började hon, »och min man var femton år äldre. Han var professor redan då och nästan samma lärda, allvarsamma och tankspridda herre som nu. Jag hyste en kolossal respekt för honom, och det föll mig aldrig in att besvära honom med något så tarfligt som hushållsangelägenheter och dylikt. Det skulle ha varit att kränka hans värdighet, tyckte jag. Om bosättning hade vi aldrig behöft växla ett ord, ty han hade sitt enkla hem fullständigt ordnad sedan många år tillbaka, och jag hade bara att flytta in.»

»Vi höllo innerligt af hvarandra, och jag törs påstå, att inte så många äktenskap byggts på en så solid grundval af inbördes kärlek och aktning som vårt. Men huru det var, hade jag ibland en dunkel förnimmelse af, att det var liksom ett litet tomrum emellan oss. Vi kunde tala med hvarandra om allting; det fanns ingen fråga så hög och djup, att han inte bevärdigade mig med att anförtro mig hvad han tänkte om den, och jag svarade så godt jag kunde; på det sättet lärde vi känna hvarandra utan och innan, och samhörighetsförhållandet stärktes och växte för hvarje dag som gick. Men det fanns ett område, där jag måste vara sysselsatt hela den tiden, då han ägnade sig åt sin vetenskap, och dit jag inte kunde sätta in fråga, att han skulle följa mig. Du förstår, lilla Elli, det var hela det där stora, torra och blomsterfattiga fältet, som kallas livvets prosa. Alla mina tankar, funderingar och planer, som gingo i den riktningen, måste jag behålla för mig själf. Jag insåg, att det inte kunde vara på annat sätt, men jag kan inte neka för, att det plågade mig litet. Jag hade ett sådant behof af att vara fullständigt öppen och förtrolig med Hans, antingen det gällde stort eller smått. Men nu hände det väl tjugu gånger om dagen, att jag måste hejda ord, som jag redan hade på tungan, och säga till mig själf: »Nej, håll inne med det där... det intresserar honom inte, det anser han vara af underordnad betydelse, det kanske rent af plågar honom, och om du talar om sådant, anser han dig för en hvardaglig, stoftbunden, prosaisk varelse.» Och jag teg, men jag hade i detsamma en förnimmelse af, att jag i den stunden inte var naturlig, inte mig själf... och det besvärade och pinade mig.

»Vi hade väl varit gifta ungefär ett år, då jag gjorde den upptäckten, att mattan, som låg under divansbordet i vår salong, var utnött och behöfde ersättas med en ny. Vi hade ganska enkelt på den tiden, ty en del af min mans lön måste tas till afbetalning på hans skulder från studietiden, och därför hade vi ej råd till någon lyx. Men en snygg matta *måste* vi ju ha; det tyckte Hans också, då jag ändtligen tog mod till mig och frågade honom därom, och så blef det beslutadt, att vi skulle köpa oss en ny vid tillfälle. Men detta tillfälle lät vänta på sig. Hans glömde bort hela saken, och jag vågade inte påminna honom. Jag ångrade mig, att jag inte hade bedt honom om pengar till mattan med detsamma, då kunde jag ha köpt den på egen hand, och så hade det bekymret varit afhjälpt. Men nu gick jag som katten kring het gröt i flere veckor och kunde inte komma mig för att påminna Hans... och där låg den gamla mattan som en skamfläck, och varpens grofva trådar började titta fram på allt flere ställen. Jag blef vid misshumör bara jag såg åt den.

»Så voro Hans och jag ute och promenerade en eftermiddag fram på vintern. På Drottninggatan gingo vi förbi en butik, i hvars fönster en hel mängd divansmattor i vackra, moderna mönster voro exponerade. Jag stannade nästan omedvetet och tittade in på alla härligheterna. Hans hade också stannat, och nu dök det upp ett minne hos honom.

»Hur var det,» sade han, »skulle vi inte köpa oss en ny matta?»

»Jo, det behöfs verkligen mycket väl.»

»Då kunna vi ju göra det nu strax, efter jag händelsevis har godt om pengar i dag.»

»Jag var inte sen att nappa på, och så gingo vi in i butiken. Affären var snart uppgjord... alldeles för snart; jag skulle gärna

ha velat dra ner hela lagret, pröfva, jämföra och pruta, men jag tordes inte uppehålla Hans, jag var rädd, att han skulle bli otålig, och så bestämde jag mig för en med havannagul botten och små röda buketter — ja, vi ha den kvar än för resten, fastän den nu ligger inne i mitt lilla kabinet. Då vi kommo hem, var mattan redan kommen från boden, och jag lade genast på den i stället för den gamla, och du må tro, Elli, att jag kände mig glad och lycklig, som om jag fått ett helt konungarrike. Vacker var den, där den låg; men inte ett ord sade vi till hvarandra om den. Det var, som om det varit en tjufsak; men nu *hade* vi den i alla fall.

»På kvällen, då vi hade ätit, gingo vi som vanligt in i salongen för att sitta litet bekvämare, medan vi språkade. Jag brukade annars aldrig tända taklampan, men det gjorde jag den kvällen, ty jag ville se, hur den nya mattan skulle ta sig ut i starkare belysning. Hans satt i gungstolen, det var hans vanliga plats, men jag slog mig ned på en stol borta vid kakelugnen; därifrån kunde jag bättre se mattan än från emman, där jag annars brukade sitta. Jag minns, att jag var mycket tankspridd den kvällen; jag kunde inte tänka på annat än mattan. Jag hörde knappast på hvad Hans talade om, jag satt hela tiden och njöt af, huru den nya mattan hade förvandlat hela rummet; den gaf det hela liksom en mera förnäm prägel, nu kunde man riktigt se, att man var hos folk med skönhetsinne och aktning för sig själfva, tyckte jag. Men besynnerligt nog gjorde jag den iakttagelsen, att ätven Hans hela tiden höll sina ögon fästade på mattan. Han tänkte kanske inte alls på den, visste kanske inte ens, att han såg på den, det var väl bara därför att hans ögon ej voro vana att se den, som de omedvetet drog sig dit bort, men det förvånade mig litet i alla fall. Den kvällen sutto vi ovanligt länge inne i salongen, och det var inte Hans, som gjorde uppbrott.

»Ibland, då min man hade brådtom och behöfde sitta uppe länge vid sitt arbete, lät han bädda åt sig på soffan i sitt arbetsrum, för att inte jag skulle bli väckt, då han gick och lade sig. Så var det också den kvällen, och vi sade hvarandra god natt vid elfvatiden. Jag låg vaken ganska länge och funderade på, att det bestämdt varit en stor dumbet af oss att köpa mattan vid ljus; tänk om färgerna toge sig helt annorlunda ut vid dager och ej harmonierade med möbelytet? De klarröda buketterna skulle kanske alls inte passa ihop med den mörkare röda ripsen på soffan och stolarna. Nåja, i värsta fall kanske jag kunde få byta om, och det kunde nog ske, utan att Hans behöfde besvaras med några öfverläggningar.

»Min första tanke, då jag vaknade om morgonen, var mattan. Tack vare kvällens nattvak hade jag sofvit längre än vanligt; klockan var redan öfver åtta. Jag steg upp och började kläda mig, men jag fick ingen ro för mattan. Hur i all världen skulle den ta sig ut vid dager? Jag kunde inte stå emot min nyfikenhet, och klädd i underkjol och kamkofta öppnade jag sängkammardörren och tittade in i salongen. Det var stora ljusa dagen därute, och solskenet strömmade in öfver golvet och lyste på den nya mattan, som låg där så vacker och präktig, dubbelt vackrare vid dager och inte alls fiendtligt stämd mot de öfriga färgerna i rummet.

»Innerligt belåten med resultatet af min granskning, ämnade jag dra mig tillbaka och fortsätta med min afbrutna toalett, men då

jag vände på hufvudet, blef jag så häpen, att jag ej kom mig för att röra mig ur fläcken. I dörren till min mans rum, som låg på andra sidan om salongen, midtför sängkammardörren, såg jag en snövit gestalt: det var Hans, klädd i tofflor och för öfrigt bara två plagg. Han såg mig icke... och han stod alldeles försjunken i beskådande af den nya mattan, han också! Det riktigt »klack» till i mig af glädje, och jag kunde inte låta bli att skratta till. Han blef litet förlägen, då han fick se mig, och den hvita uppenbarelsen försvann skyndsamt, men så snart jag kastat på mig morgonrocken och satt upp håret litet, var det jag som kom instormande till gunstig herrn och tvingade honom att bekänna kort. Åh, hvad vi skrattade! Och nu kröp det fram, att han i går kväll hade varit precis lika intresserad som jag af den nya mattan, fastän han skämts för att visa det, och riktigt längtat efter att få se den vid dager, och på natten hade han drömt, att han slagit ut sitt bläckhorn öfver den, och nu hade han velat öfvertyga sig om, att det verkligen bara var en dröm. Hur det var, gaf det ena ordet det andra, och jag fick mod att tala rent ut med honom om det där tomrummet, som jag hade känt mellan honom och mig. Han klappade mig på kinden, som han brukade, då han var riktigt vänlig, kallade mig en liten toka och förklarade, att han alls icke hyste något så förnämt förakt för livvets prosa, som det kunde se ut... det berodde helt enkelt på hans uppfostran, det hade varit tonen i hans föräldrahem, att man skulle tala så litet som möjligt om hvardagliga saker... för min del tyckte jag, att det var ett slags intelligenssnobberi, och det tyckte visst Hans också, fast han inte sade det.

»Från den dagen var det, som om Hans och jag riktigt hade funnit hvarandra. Vägen mellan oss låg nu rak och bred och fri. Jag hade inte längre en tanke, som jag inte kunde uttala till honom... det var inte sagdt, att jag alltid gjorde det, men blotta medvetandet, att jag kunde det, var nog för att åstadkomma en hel förvandling med mig. Jag kände mig ej längre skygg och främmande, jag kunde få vara naturlig och fullt mig själf i hvar minut... och du vet inte, lilla Elli, hvad det kan verka förädlande! Jag tror bestämdt, att jag blef en mycket bättre hustru från den dagen. Hvad Hans beträffar kunde han inte bli bättre än han var, ty han *var* ju redan fullkomlig, men jag tror nog, att han liksom jag kände sig mera fri och otvungen, sedan den sista skranken hade fallit mellan oss. — Och allt det där var den nya mattans förtjänst.»

Professorskan hade slutat sin berättelse. Hon lät virkningen sjunka och betraktade med sitt älskvärda småleende Elli, som hört uppmärksamt på och nu stod där stödd mot en emma med ett tankfullt uttryck i sina mörka ögon.

»Tack för den där historien, faster,» sade hon slutligen. »Den kan nog vara lärorik, men... jag ger mig inte i alla fall. Jag har rätt, det känner jag, det vet jag. Jag skall lägga på minnet det du nu har talat om för mig... och en gång längre fram, då jag blir äldre; då busen har tagit mig, som tant Asker hotade... då skall din historia kanske bli mig till nytta. Men inte nu... nej, inte nu!»

Hon gjorde en kastning på hufvudet med en kvarleva af sitt gamla trots och gick mot dörren till sitt rum. Hennes mor såg efter henne med orolig min. Professorskan höjde på axlarna med skämtsam resignation och frågade

»Skall du nu gå dit in och reta upp dig igen och låta Bertha och hennes fästman stänga ut det ljus, som jag velat släppa in i din hjärtekammare, med sina amerikanska rullgardiner?»

»Nej,» svarade Elli med handen på läsvredet, »jag ämnar be dem komma bit ut och göra litet musik för oss. Jag kan inte komma i jämnvikt i kväll, förrän jag har hört de nyförlovade sjunga kärleksduetten ur Romeo och Julia. Skratta åt mig, om du vill, men för mig är det medikamentet visst mera verksamt än din historia.»

Och så gick hon.

Professorskan smålog och sade för sig själf:

»Ungdom!...»

Det var en svag nyans af vemod i tonen.

Kvinnornas världsutställning.

Brefkort från Iduns Chicagokorrespondent.

Grundvalen till den svenska byggnaden å Chicagoutställningen är nu färdig. Sista handen lades därvid på själfva nyårsaftonen, och kommer arbetet med uppförandet af byggnaden med det snaraste att påbörjas. Enligt härvarande arkitekters åsikt, skall denna byggnad genom sin originalitet och smakfulla stil komma att väcka såväl beundran som stort uppseende. Den skall föra med sig en fläkt af Nordisk själfständighet i smak och karaktär, en ton af Nordens ljufva, smekande musik, »frusen», såsom madame de Staël säger, »till arkitektur.»

Äfven Chicago har, liksom Stockholm, haft sin »Börsbasar» — Columbiabasar, som vi här kallade den. Ändamålet med denna var att anskaffa penningar till uppförande af »Barnens byggnad», hvarest mödrar, som ämna besöka utställningen och nödvändigt måste taga sina barn med, hvilket nästan alltid är fallet här hos oss, kunna i säkerhet och skydd lämna sina små älsklingar, under det att de själfva i ro och lugn få tillfälle att beskåda utställningens många märkvärdigheter. Otvifvelaktigt blir denna inrättning en verklig välsignelse för de tusentals öfverarbetade och uttrötta stackars kvinnor, hvilka ej ett ögonblick kunna lämna sina barn och hem för att söka hvila och en smula förströelse. Knappast någonstades, hvar än jag än vistats, har jag sett så många i förtid åldrade och utsläpade kvinnor som just här i detta land, där kvinnan säges endast befalla och icke behöfva att arbeta. Emellertid var Columbiabasaren, som hölls i början af sisl. december i mrs Potter Palmers palatslika boning, i allo lyckad, och rika skördar inhöstades. Det var den rika, lyckligt lottade kvinnan och modern, som här gaf en skärf af sitt öfverflöd och sin tid åt sin trötta medsyster i samhället för att åt henne bereda en stund af verklig njutning och vederkvickelse.

Man tror sig nu med visshet veta, att infantinnan Isabella af Spanien med svit redan i april anträder resan till Chicago för att såsom drottning Christinas representant vara närvarande vid utställningens officiella öppnande i maj.

I anseende till den utmärkte och allmänt afhållna svenska skriftställarinnan fru *Eva Vigströms* inväljande till ledamot af »The Folk-Lore Congress», som kommer att hållas härstädes nästk. juli månad, vill jag med ett par ord nämna om själfva ändamålet med denna kongress, såsom det uppfattas här.

Först och främst skall den verka för ett allmännare intresse för studiet och beundran af folk-sången, folkvisan samt mytologien, vare sig uppenbarad i konsten eller endast fortplantad såsom tradition.

Vidare: för diskuterande af vissa frågor rörande ofvannämnda ämnen, hvilka bäst kunna afhandlas på ett möte, till hvilket jordens flesta folk sända sina forskare i denna riktning.

Samfund, såväl som enskilda, hvilka ägnat sig åt dessa studier, äro ombedda af den lokala komitén (som bland andra består af: mrs Potter Palmer och doktor Sarah Hackett Stevenson tillhörande The »Worlds Fair Lady's Committee») att understödja kongressens arbete, såväl genom bidrag och uppsynningar som genom uppgifter om deras resp. forskning och samlingar. Att Sverige äfven på detta område kan mäta sig med hvilket som helst annat land på jorden, vet jag mer än väl.

»Iduns» prisuppgift »En resa till Chicago» blir nog på det förträffligaste sätt behandlad af någon hemma i Sverige. Men med stöd af min mångåriga

erfarenhet af lifvet och förhållandena i Chicago önskar jag gärna gifva ett par råd att följas af hvarje landsmaninna, som ämnar besöka utställningen. En kvinna kan ensam i våra dagar resa världen omkring utan vidare obehag, men att komma till Chicago, utan någon pålitlig person till mötes och hjälp, är sannerligen, i hvilket fall som helst, men i synnerhet under utställningen, att våga för mycket. Ombesörj därför före afresan från Sverige, att en dylik person blifver noggrant underrättad, när resan företages, samt telegrafera genast vid framkomsten till Newyork, hvilken järnvägslinie ni tager samt dag och timme, då ni ämnar anlända till Chicago.

En ensam kvinna kan icke gärna för någon längre tid, utan en mängd obehag, bo på hotell, utan skulle jag råda till inackordering i någon känd privat-familj.

En ensam kvinna kan knappast under några omständigheter utan manlig eskort besöka publika nöjen såsom teatrar, konserter m. m. eller andra sevärdheter. Under utställningen blir en manlig följeslagare en ren nödvändighet såväl som skydd, hvilket nog är af nöden, samt som vägvisare, ty afstånden här äro förvillande långa, och den personliga säkerheten lämnar redan mycket att önska. Chicago är i intet likt Europas större städer, där man möjligtvis kan reda sig på egen hand. I Chicago måste man hafva någon, som man kan lita på, att hjälpa sig till rätta. Hvad garderoben beträffar vågar jag råda att icke taga för mycket med, dock framför allt en varm promenadkostym, outhärlig vid våra så föränderliga temperaturförhållanden. Första delen af sommaren, vanligen ända till mid-sommar, är kall och blåsig, då däremot i juli en nästan tropisk värme inträder. I min tanke äro maj och juni eller sista delen af augusti och september i afseende på väderleksförhållandena att föredraga för ett besök på Chicagoutställningen.

Var försiktig med reskassan; ställ penningarne för uppehållet i Chicago på någon välkänd svensk bank.

Signe Ankarfelt.

Vår pristäfling.

Iduns Chicagopristäfling sysselsätter för närvarande allas tankar, hög och låg, ung och gammal, öfver hela Sveriges rike allt ifrån Ystad intill Haparanda. Att idéen har slagit lifligt an, därpå få vi dagligen allt talrikare bevis. Hvem kan för öfrigt undra därpå, att snart sagdt hvar enda en, som kan stafva till sitt »fosterland», vill vara med och fresta sin tur i en så ovanlig täflan, där ju vilken som helst kan vinna det värdefulla priset!

Det allmänna intresse, som väckts till lif af vår täfling, har också framkallat en formlig litteratur och till och med gifvit uppslag till en smula industri. Kollegor inom pressen i både hufvudstaden och landsorten ha i kåseriets och novellens form gifvit uttryck åt den nya »fosterlandsrörelse», som Iduns uppgift satt i gång, och Dagens Nyheters skämt har verkligen blifvit sanning, då i många tidningar företagsamma personer börjat annonsera om »ord till salu». Att vi naturligtvis ej hafva det minsta att skaffa med dessa annonser, utan tvärtom tillbakavisat dem af detta slag, som lämnats till införande i Idun, faller af sig själf.

Ett och annat organ, som mer utmärker sig för förtärlighet att plöja med andras kalvar än för någon synnerlig själfständighet i uppfinningsförmåga, har skyndat att efterbilda oss och anordna liknande täflingar. Det är dock först och sist Idun och dess »fosterland», som ha företrädet i de täflandes gunst, ty där veta de, att det vackra priset blir ärligt utdeladt, och att de aktade prisdomare, hvilkas namn vi meddelat, just äro de rätta att samvetsgrant bedöma täflingskrifterna.

Vi tycka väl, att det knappt borde be-

höfva nämnas, men efter flere bref ingått med förfrågningar i den riktningen, svara vi, att naturligtvis ingen af vår redaktion eller den närstående personer komma att deltaga.

Men eljes skola alla, alla vara med! Ingen bör försitta ett så godt tillfälle, som till på köpet är ett riktigt nöje. Att prenumerera på Idun för ett halfår är ju ej hela världen, och de många, som sedan gammalt känna och hålla af tidningen, intyga nog gärna, att den ärligen söker vara till trefnad och nytta. Mer än fullgod valuta för två och femtio, bara det!

Då många uppmaningar, särskildt från norrländska orter med långsamma kommunikationer, ställts till oss att utsträcka tiden för prenumeration litet längre, vilja vi gå dem till mötes så långt vi kunna. Hvar och en, som före den 20 dennes prenumererat för minst ett halfår på Idun, må således äga rätt att deltaga i täflingen.

Skjut därför icke upp med den saken längre. Hvarför skulle icke Ni vara med, när alla andra äro det? Och hvarför skulle ej Ni kunna vinna priset lika väl som någon annan?

Det bästa åt våra barn.

Af Hanna Kamke.

Detta är ju ett godt ord, och mången öm moder sträfvar samvetsgrannt att uppfylla det, äfven om hon därvid själf får umbära och försaka. Och sannt är, att barnet verkligen bör få det bästa, som kan åstadkommas, både hvad kroppens och själens vård beträffar. Men åsikterna äro tämligen delade med afseende på hvad som verkligen är det bästa, och man får tyvärr se mödrar, som så missförstå den satsen — för våra barn är blott det bästa godt nog — att de ständigt söka gifva dem den läckraste, dyrbaraste mat, de finaste, modernaste kläder och de präktigaste leksaker.

Bäst för barnet äro dock ej läckra, dyra rätter, utan en sund, enkel, om ock kraftig näring. Starkt kryddade födoämnen, delikatesser, spirituosa och för mycket sötsaker äro skadliga, ehuru barnet visserligen, att döma efter begäret, har behof af de senare. För den skull bör man ej heller helt neka det tillfredsställandet af detta behof, utan kan då och då såsom en liten uppmaning låta det få en godsak. Gif litet, gif sällan, då skall det glädja sig öfver det minsta och med tacksamhet mottaga din gåfva. Tillåt aldrig, att barnet, om det får själf taga sig ett äpple, en kaka eller dylikt, gräver i skålen för att ta reda på det största eller bästa, sådant är skadligt för barnet och ser illa ut samt väcker hos gästerna berättigade tvifvel på ett sådant barns goda uppfostran.

För öfrigt är det alls inte själfklart, att barn skola få med af allt, hvad de se, och allra minst att de skola vara de första vid bordet. Det finns väl knappt någon obehagligare bild än en bjudning, där husets barn tränga sig fram mellan gästerna, med begärliga ögon betrakta läckerheterna och med ord eller blickar tigga att få smaka, ofta till och med innan någon annan ens hunnit taga sig. Jag frågar hvem som helst, om hon med angenäma känslor äter en bit kaka, när hon känner, hur den med giriga blickar

följes af begärliga barnaögon. Barn skola lära sig att tålligt vänta, tills deras tur kommer, och sedan med förnöjsamhet ta emot, hvad som bjudes, äfven om det ej alltid är det finaste, det bästa.

Mången moder kanske tycker, att det är en hård, obarmhärtig fordran, att hennes bortskämda små älsklingar skola vänta, att de måste nöja sig med, hvad som blir öfver, men hon borde besinna, att det är hennes plikt att inplanta förnöjsamhet och anspråkslöshet i det späda sinnet, så att den fullvuxne ej sedermera får allt för svårt att lära sig den bittra lexan i lifvets stränga skola. Och hur mången fullvuxen finnes ej, som aldrig kan lära sig den lexan, utan går i kvaf vid sin sträfvan att lefva lifvet i samma öfverflöd som han börjat. Hvad är väl den vanligaste orsaken till, att så många söner och ofta äfven döttrar gå förlorade? Jo, svaga mödrar, svaga fäder, som ej kunnat neka sina barn något, som uppfostrat dem i öfverflöd och veklighet.

Låt vara att man själf har goda inkomster, så har man ändå ej rättighet att uppfostra sina barn i full öfverensstämmelse med dessa inkomster, utan måste för barnens egen skull uppfostra dem en god del tarfligare. Man bör nämligen betänka, att om en familj har fyra eller fem barn, dessa troligen i framtiden inte alla komma att lefva i samma pekuniära förhållanden, som föräldrarna gjort, och därför som ett umbärande måste betrakta hvarje nödtvungen sparsamhet, som de vid en bättre uppfostran skulle ansett vara naturlig. Man rent af häpnar, när man ser, hur barnen uppfostras i många familjer, äfven sådana som ej ha god råd. Utom det att största öfverdåd råder med afseende på föda hållas de äfven i klädväg som små prinsar och prinsessor. Barnen få själfva bestämma, hvad de vilja ha, själfva afgöra snitten, färgen etc. på sin dräkt. De vägra att ta på sig sådana plagg, som äro omoderna eller mindre vackra än en kamrats, och modern är genast färdig att anskaffa andra i stället. Samma öfverdåd råder också på lek-sakernas område i de hem, där barnen ännu leka, det finnes tyvärr många arma barn, som glömt den konsten. Jag har sett tio, elfva års flickor, som skulle rodnat, om man påträffat dem lekande med dockor.

Hittills har här varit fråga om sådant, där barnet visserligen bör få endast det, som är sundt, nödvändigt och bra, men visst ej det finaste och bästa, om man ej vill uppfatta det bästa såsom det för barnet nyttigaste, ty då måste det också på detta område få det bästa. Men nu komma vi till ett annat område, där äfven burgna mödrar i allmänhet mena, att det bästa ej är så nödvändigt, och det är med afseende på undervisningen. Där knusslas, där sparas, där vill man ej betala högre timpris, förrän barnen kunna litet mera, och besinnar ej, att just den första undervisningen bör ligga i de skickligaste händer.

Men i ännu ett annat afseende bör man bjuda barnet det bästa, det allra bästa som kan fås, och det är med afseende på dess umgänge. Det bästa och naturligaste umgänget för barnet är dess egen mor. Detta umgänge skall börja redan från allra första tiden, då modern själf bör gifva sitt späda barn den fysiska vården. Mödrar, som ej själfva vårda sina späda barn, utan lämna dem i lejda händer, tills de kunna gå eller ännu längre, beröfva sig själfva en af de största fröjder, som lifvet bjuder. De gå miste om dess

första medvetna blick, dess första leende, de få ej barnets hela varma kärlek, utan måste dela den med en främmande sköterska. Samtidigt försumma de också en plikt mot barnet, som i detta afseende har rättighet att fordra det bästa — modersvården. Om modern är mycket upptagen, så bör hon hellre låta tjänarne förrätta andra af hennes sysslor, men alltid själf taga det späda barnet på sin lott. Det är arbetsamt, men det är ett arbete, som lönar sig tusenfalt.

För öfrigt bör modern under hela barndomen ha barnen omkring sig så mycket som möjligt, bör låta dem leka i sin närhet, själf gå ut med dem och äfven låta dem läsa lexorna i sin närvaro, så att hon kan öfvervaka, att de ej sitta och hänga öfver boken, utan verkligt arbeta. En mor, som på sådant sätt lefver in med sina barn, kan ej gärna andligen förlora dem, om hon eljes uppfostrar dem rätt, utan förblir äfven i framtiden ej blott deras bästa, utan ofta äfven deras käraste sällskap och kan genom sitt inflytande åstadkomma, att de med urskiljning välja sitt umgänge, vare sig det är människor eller böcker. Under barndomen måste modern naturligtvis noga öfvervaka barnens lektyr och umgänge med kamrater. Hvad särskildt det sista beträffar, så bör man låta dem umgås närmare blott med sådana barn, som uppfostras enligt samma grundsatser, som man själf följer.

Byggmästar Solness.

Skådespel i tre akter af Henrik Ibsen.

Ett försök till tolkning af Anna Wahlenberg.

(Slut från föreg. nr.)

Med den underbara förmåga han har att, utan att själf synas, leda folk in på den väg han vill de skola gå, lockar han till sig Kaja Fosli, Ragnars fästmö, symbolen af allmänna opinionen eller människors sympatier, som rätteligen tillhöra ungdomen. Utan att han bedt henne kommer hon till honom på hans kontor, stannar, för hans böcker och gör hans bokslut, säkerligen till hans belåtenhet, ty hon tänker icke på att vara någon annan än honom till behag. Och hon märker icke, hur han föraktar henne, »det lilla fäet» med den gröna skärmen, som hon bär för sina ljusskygga och svaga ögons skull. Hon förstår icke, att han kurtiserar henne endast och allenast för att genom henne få behålla Ragnar kvar hos sig, ty denne kan ju icke slå sig fram ensam utan allmänhetens sympatier. Och hon ser icke, hvilket ringa värde Solness sätter på hennes omdöme och blinda hängifvenhet.

Men han själf vämjes åt sin egen feighet och skrymtaktighet, och ändå kan han icke handla annorlunda, än han gör. Han kan icke släppa fram andra att bygga, då han ännu själf känner sig kraftig och stark och har så mycket obygdt.

Då infinner sig en vacker dag framtiden, den kommande generationen, och klappar på hans dörr. Det är Hilde Wangel, som är hennes representant. Solness har en gång för tio år sedan lofvat henne ett kungarike. Det var efter att ha utfört ett storverk och i glädjeyrseln och tron på sin egen alltförmående makt som han gjorde det. Sedan hade han nästan glömt bort detta löfte. Han har varit sysselsatt med den realistiska uppgiften att bygga hem för människor, tagit del i dagens frågor och sökt att lösa dem på ett tillfreds-

ställande sätt, och hans fantasi har icke haft tid och lof att ge sig ut på obanade stigar och eröfra nya riken. Men nu kommer Hilde, som under tiden vuxit upp, och fordrar sitt kungarike.

Och då han icke har det färdigt, vill hon bygga sitt slott tillsammans med honom. Men hon vill först lära känna den byggmästare hon tänker anförtra sig åt. Och inför hennes klara ransakande och dömande ögon framlägger han nu sitt innersta jag med alla sina drömmar och förhoppningar, sina sorger och samvetskval, och inför henne skäms han ännu mer öfver sin feighet och lumpenhet. Den som skall bygga framtidens slott får emellertid icke vara feg. Hilde vill, att han skall ge henne bevis på, att han är den byggmästare hon tänkt sig. Hon fordrar, att han skall kunna stiga upp i de torn han byggt, det vill säga att han skall våga att draga konsekvenserna af sina egna läror. Äro de hållbara, behöfver han ju hvarken frukta ungdomens konkurrens eller kurtisera allmänna opinionen. Ragnar måste han släppa lös, och sitt förhållande till Kaja Fosli måste han göra slut på.

Solness lyder. Han kan icke annat, ty inför henne vill han stå ren. Men med tornbestigningen är det en annan sak.

Han har just nyss fått sitt nya hus färdigt, som han trots allt hoppas skall bli ett hem för honom och hans hustru. Taklagsfesten skall firas och kransen hissas på spetsen af dess torn. Den kransen är det som Hilde vill, att han skall sätta upp. (Det måste vara ett oskrifvet verk, som här hänsyftas på, och med det återstående af dramat tages ett steg ut ifrån det närvarande och in i det fantiserade tillkommande.)

Solness tvekar. Han är rädd för denna hissande höjd, och han har alltid lidit af svin-del. Endast en gång förut hade han gått upp i ett torn. Det var den gången för tio år sedan, då Hilde såg honom göra det i ett hänförelsens ögonblick. (Hänsyftas troligen på Brand.) Nu har han icke längre ungdomens hänförelse och icke det robusta samvete, som fordras för att gå sin väg rakt fram och draga ut konsekvenserna, utan att fråga efter, hvad de krossa och rifva ned.

Men sin prinsessa vill han icke försaka. Han vill bli hennes byggmästare och visa, att han ännu har kraft och mod att bygga hennes slott. Och så går han med kransen.

Under de kringståendes häpnad, under Alines förskräckelse, under Ragnars hänande påstående, att han aldrig skall våga sig upp, och under Hildes förväntningsfulla spänning stiger han upp i tornet. Han stiger allt högre och högre, när ändtligen spetsen, sätter upp kransen och svingar sin hatt i segerstolthet. De nedanstående jubelrop strömma honom tillmötes, Hilde viftar med sin hvita sjal, då vacklar han plötsligt och faller.

Som en död massa ligger han på jorden.

»Han kunde det dock icke,» säger Ragnar.

Men Hilde hviskar för sig själf:

»Men ända till toppen kom han. Min, min byggmästare!»

Han hade satt kransen på tornet. Han hade djärft följt konsekvenserna af sin tanke, och han hade stått däruppe jublande och segerviss om sin saks riktighet, hvilka följderna än måtte bli. Hilde hade hört harpotoner i luften. Det var hänförelsens tacksägelsehymn.

Hvad mer om han sedan, svindlande vid tanken på, hur långt hans konsekvenser fört honom, tviflande på sig själf och sitt eget verk, icke kunde hålla sig kvar däruppe. Sin gärning hade han ändå gjort. Och om också

han själf föll, stod hans verk kvar. Kransen hade han satt på tornet. Fullgodhetens värde-
märke hade han tryckt på det hus, som aldrig
skulle blifva ett hem för honom och hans sam-
tid, men som skulle tagas i arf af det kom-
mande släktet. Vägen hade han utstakat, fastän
han själf aldrig fick komma in i det förlöf-
vade landet.

Han var hennes byggmästare.

Då man läst denna Ibsens senaste bok, före-
faller det en nästan, som vore den hans testa-
mente, hvori han lämnar frukterna af sitt ar-
bete åt sina efterkommande, öfvergifvande det
hopplösa begäret att själf få se sina skördar
mogna och tröstande sig med den tanken, att
om också krafterna sveko honom, så att han
icke fick bygga färdigt, hvad han anade och
drömde om, så har han dock gjort stommen
till det hus, som den kommande generationen
skall fullborda.

Om jag icke kan hoppas, att detta är den
alldeles riktiga tolkningen af Ibsens »Bygg-
mästar Solness», så hoppas jag dock, att den
kan gifva andra hvad Solness gifver framtiden,
en ledning att bygga vidare.

Ur notisboken.

Vätgörande unga damer. För 16 år se-
dan bildade fyra skoldickor härstädes en förening,
som fick namnet »S. de C.» och skulle ha till upp-
gift att genom försäljning af mindre handarbeten
skaffa medel att mätta hungrande folkskolebarn.
Föreningen räknar numera 20 ledamöter, hvilka tur-
vis sammanträda hos hvarandra en gång i veckan
och förfärdiga handarbeten. Genom dess försorg
bespisas för närvarande ej mindre än 100 barn om
dagen, 50 från Katarina i församlingens skolhus och
50 från Johannes i nr 40 B. Döbelnsgatan. Dess-
utom erhålla 15 äldre fruntimmer middag på före-
ningens konto. Slutligen har föreningen äfven rik-
tat sin uppmärksamhet åt de sjuka skolbarn, hvilka
icke intagas å sjukhus, samt gjort en liten början
till inrättandet af ett barnherberge eller konvalescent-
hem i det ofvannämnda huset vid Döbelnsgatan.
Där vårdas just nu tre sjuka barn, hvilka erhålla
allting kostnadsfritt: mat, kläder, medicin och läkar-
vård, hvilken senare bestrides af dr. Wilkens.

*

En svenska i London död af svält.
Operasångaren Conrad Behrens' maka, fru Fanny
Behrens, har nyligen aflidit i London i en ålder af
54 år. Fru Behrens har varit bosatt i London se-
dan många år tillbaka, ensam och öfvergifven. Det
synes vara ett sorgligt faktum, att hon bokstaf-
ligen dött af svält. Hon fanns liggande död på golfvet i
sitt rum i 13 Burton Street, Euston Road. Vid
den undersökning, som hållits af coronen i St Panc-
rasdistriktet, vittnade Catherine Dutilleut, 3 Affleck
Street, Pentonville, att hon hade känt den afidna
frun sedan åtta år tillbaka. Hon hade fått penning-
sändningar då och då, men sedan november hade
hon icke mottagit ett öre. Dr Sydney Smith vitt-
nade, att när han på söndagsaftonen tillkallats, hade
han funnit den afidna liggande död på golfvet. Dö-
den hade förorsakats af en gammal lungakoma i
förening med brist på föda, och juryns utslag blef i
öfverensstämmelse härmed. Hr Dutilleut förklarade,
att han önskade bekosta begravningen för att där-
igenom visa sin stora värn för den afidna lady.

*

Dödens skörd. Den 4 dennes afled i Rom i
en ålder af något öfver 73 år änkefru Maria Sofia
Louise Stuart, född Koschell. Hon var sedan år
1873 änka efter afidne sekreteraren i riksgäldskon-
toret C. G. Stuart och efterlämnar två söner och
en dotter. En af sönerna är riddarhussekreteraren
John Magnus Stuart.

*

Den enda kvinna i världen, som åkt på
velociped mellan Landskrona och ön Hven, är en
ung fröken Wittström. Hon har i dagarne gjort
en sådan tur (och retur) på isen.

*

Kronprinsessans dagbok. Kronprinsessan
Victoria har förärat drottning Victoria ett exem-
plar af sin dagbok öfver sina resor i Egypten. Så-
som bekant, är boken tryckt endast i helt få
exemplar.

Teater och musik.

Kungl. operan har återupptagit Aubers opera »Den
stumma från Portici». Titelrollen innehafves vid
denna repris af fröken Lindzén, hvilken föga mer
än de flesta af hennes företräderskor förmår afvinna
densamma något speciell intresse. Hennes bemö-
danden, särskildt att åstadkomma en lifligare mimik,
förtjäna dock erkännande. Masaniellos sympati-
ska och i musikaliskt hänseende så tacksamma upp-
gift söker hr Lemon lösa efter bästa förmåga. Att
han ej rätt lyckas, torde böra tillskrifvas dels hans
brist på rutin, dels det släpiga sångsättet, hvilket
senare stöter ännu mera därigenom, att stämman
af naturen tyckes hafva en anstrykning af gråtmild-
het. Kan detta arbetas bort, och det borde ännu
gå lätt för sig, samt tonansatsen bli mera fast
och direkt, torde det ej vara omöjligt, att hr Lemon
kan varda en framstående tenor vid vår opera. Hr
Sellersgren har öfvertagit Pietros parti och utförde det-
samma högst erkännansvärdt. Nekas kan ej, att hr S. på
sista tiden i alla afseenden går framåt på sin konstnärs-
bana. Fröken Karlsohns utförande af prinsessans
parti skulle vara mönster gilt, om hon åt textuttalet
ägnade litet mera värd. Öfriga rollinnehafvare gö-
ra sitt bästa. Körerna, som i denna opera ju inta
ett framstående rum, gå högst förträffligt, och
det hela ledes förtjänstfullt af kapellmästar R. Hen-
neberg.

I går torsdag skulle »Mefistofeles» uppföras med
hr Söderman som gäst i titelpartiet.

K. Dramatiska teatern. Ett äkta franskfranskt
program har under den senaste veckan stått på denna
teaters repertoar och väckt lifligt intresse och bi-
fall bland publiken. Det inledes af Coppées vers-
drama »Pater noster», hvilken gripande tafsla från
kommunens blodiga dagar här förut är bekant, se-
dan stycket på nyåret 1891 först upptogs på samma
teater. Rose Morels roll, som uteslutande dominerar,
uppbars då af fröken Zetterberg; den har nu läm-
nats åt fru Fahlman. Den senare ger en kraftig och
verkningsfull tolkning af den unga kvinnans lidel-
sefulla smärta, hvilken sett sin broder, den ädle, kär-
leksfulla abben, falla ett oskyldigt offer för kommu-
narnas kulor.

En fullständig nyhet var däremot det följande
rimmade proverbet, »Räfven och rönnbären», af Mar-
cel Ballot, en ung parisärförfattare, som lär vara
halfbror till hvarvarande franske ministern Millet.

Den sirliga lilla roccocointeriör, som här med
ledig pensel tecknas, bildade en verkningsfull kon-
trast till det föregående styckets mörka allvar. En
ung förtjusande änka och tvänne giljare, som täfva
om hennes hand — en kokett lek med graciös flirta-
tion och små kärleksintriger — och så, som sig
bör, den ungdomsvarma, äkta höjelsens slutliga seger.
Fröken Seeligs naturel ligger nog icke riktigt för
den sortens fjärlsroller, men hennes rutin och be-
gåfning hjälpte henne att gifva en ganska trovärdig
bild af den lilla koketten; fru Rundberg som den
fagre och unge abben, hvilken behåller det sköna
priset, briljerade genom smidighet och stiläkt behag,
och hr Backström förlånade mycken humor åt den
»petade», allt för materielt anlagde medtäflaren-kap-
tenen.

Följer så programmens pièce de résistance, *Moli-
ères* klassiskt vordna lustspel »Scapins skälmsstycken». Att den friskt naiva komik, med anor ända från
gamle Terentius, som kryddar detta stycke, ännu
behåller sin kraft att verka äfven på dessa »sena
tidens» smak, därom vittnade det hjärtliga bifall, som
hälsades hr Personnes dräpligt genomförda Scapin.
Den begäfvade skådespelaren presterar ock ett af
sina allra bästa verk i den förslagne betjäntens
kläder. Hr Gründer och Envall framställde de
två lurade, grälsjuka gamla fäderna med saftig kom-
ik och mycket lyckade masker, och samtliga de
mindre rollerna hade äfven kommit i goda händer,
som passade dem väl in i det helas ram.

Konsert gifves om måndag i Musikaliska akade-
mien af den sedan några år tillbaka härstädes väl-
kände pianisten Alfred Reisenauer. Att det blir
fullt hus taga vi för gifvet.

En matiné, värd allmänt intresse, gifves om sön-
dag i Musikaliska akademins stora sal till förmån

för Stockholms postkontors brefbärares änke- och
pupillkassas grundfond. Bland de biträdande mär-
kas sådana förmågor som hrr Ödmann och Lundqvist
samt premieraktören Bäckström och Bellmanskören
under anförande af dir. Åkerberg. Ur brefbärarnes
eget led uppträder därejämte hr Westin.

En lärarinnas roman.

En svensk kulturbild,

tecknad på verklighetens grund för Idun

af

Algot Sandberg.

(Forts.)

»Det något af barnen, hvad man använder för
att elda under ångpannorna med då?»

»Kol.» svarade Petter, som var idel öra under
hela tiden.

»Det är rätt. Man använder kol därtill. Hvar
männe man får den ifrån?»

Intet svar.

»Å, nog vet någon det.»

»Från fjärdingsmannen.» svarade Olof skrat-
tande.

»Jaså, från fjärdingsmannen... ja, det kan
nog hända, men...»

»Jo, mor hon tar allt där hon om nätterna,
fastän inte fjärdingsmannen vet om det.»

Kerstin blef alldeles förvirrad. Menade gossen,
att modern stal? Det var icke omöjligt, ty så
ringa erfarenhet hon än kunnat förvärfva om barn-
nen och deras hem på denna enda dag, förstod
hon, att begreppen om rätt och orätt icke voro
vidare klara. Det var emellertid slut med läs-
ningen för den gången. Hon hade inte mod att
göra flere frågor. Kanske på dem skulle följa
ännu flere liknande svar, ägnade att ytterligare
röja, hvad hon icke hade allt för brädt med att
lära känna.

Kerstin hade tänkt sig, att hon skulle sluta
hvarje dags arbete med sång. Någon liten skol-
orgel fanns icke, men Kerstin hade en gitarr, som
hon ganska skickligt lärt sig handtera.

»Ha ni brukat sjunga något, barn?» frågade
hon.

»Nej, den gamla mamsellen kunde inte,» sva-
rade ett af barnen.

»Nå, då skola vi lära oss det tillsammans.
Känna ni till ett stycke i er läsebok, som lyder
så: Du gamla, du friska du fjällhög nord?»

»Ja, ja,» ropade barnen i korus.

»Då skall jag sjunga den för er och spela på
det här instrumentet, som kallas för gitarr, och
så få ni försöka att sjunga efter, så godt ni
kunna.»

Hon började den vackra sången. Men intet af
barnen öppnade munnen för annat än att gapa
af förvåning. Något sådant hade de aldrig hört.
Kerstin log, då hon såg deras beteende.

»Tyckte ni det var vackert, barn,» sporde hon.

»Ja, ja!» ropade lille Petter så förtjust, att han
nära nog klappade händerna.

»Då skall jag spela och sjunga för er, när ni
äro snälla och lydiga, och lära er många vackra
sånger också. Men nu får det vara nog för i dag.
Stå upp, så göra vi bön.»

Efter bönen fingro tre af flickorna stanna kvar
och sopa skolsalen. En af dem var Olofs syster,
och brodern opponerade sig så högljudt, att Ker-
stin slutligen måste taga honom i örat och leda
ut honom. Skrikande sprang han sin väg och
lofvade att tala om det både för far och stora
bror. Kerstin ångrade sin häftighet, men då var
det för sent.

Då Kerstin blef ensam, gick hon till rätta med
sig själf, i det hon öfvertänkte dagens erfarenheter.
För henne, som hittills tagit sitt kall på lek, satt
sig in i det endast för att ej gå sysslolös, tedde
det sig nu med sådana svårigheter, att hon kände
sig helt ängslig. Hur skulle hon kunna göra nå-
got af dessa barn, som i de flesta fall fått växa
upp utan tillhåll i dåliga hem? Visserligen fanns
ett och annat från en bondgård, från handelsman-
nen eller någon annan, som tillhörde socknens
»öfverklass», men skillnaden mellan dem och de
andra tycktes egentligen inskränka sig till klä-
derna. Dock, hon ville vara lugn och fast, kär-
leksfull och söka förstå de små. Hon mindes väl
kyrkoherdens råd att icke söka uppricka ogräset
helt hårdhänt på en gång. Så tänkte hon på
den stackars lille Petter. Han tycktes vara ett
naturligen godt och bildbart barn. Kunde hon

bara vinna en enda, så hade hennes verk icke varit förgäves.

Men hon ville inte grubbla allt för mycket. Ofta är det ju så, att då man har för sig en svår och vidtomfattande uppgift, man vid dess första betraktande likasom förtviflar och tänker: »detta går jag aldrig i land med!» Men man får göra som gubben i fabeln: man får dela upp den skog, som skall nedhuggas, i smärre parter, och en gång skall den hel och hällen ligga fälld för yxan.

Kerstin kände sig lugnare denna afton. Ensamheten syntes henne icke fullt så förskräcklig. Ack, när man måste, kan man vänja sig vid allt, tänkte hon med fatning.

En eftermiddag, några dagar senare, just som hon slutat skolan, fick Kerstin besök. Det var en liten torr och mager kvinna med illpariga ögon och en lika skarp som rörlig tunga, märkte Kerstin snart.

»God dag, fröken Sangvin,» hälsade hon med gäll stämma. »Ändligen har jag då fått tid att komma och hälsa på vår nya lärarinna, och jag hoppas, att vi skola bli bättre vänner än jag och er företrädarinna. Ja, det var sannt, ni vet väl inte ens, hvem jag är. Fru Lager, hustru till skol-lärarn, Lovisa är mitt namn, och det får ni kalla mig vid genast, så säger jag Kerstin — för så är ju namnet? — Man blir alltid lättare bekant på det viset.»

Hon hade gått före Kerstin in i rummet och slog sig ner i soffan.

»Se så, lilla Kerstin, nu stannar jag hos henne i eftermiddag. Hon har det väl ensamt, kan jag tro? Åh, jag känner till det. Hur förfärligt är det inte för en människa som fått bildning, och uppfostran, att sitta så här i en afkrok af världen. Ack, nog minns jag den tiden, då jag också fick umgås med bättre folk! Det var lyckliga dagar, då jag var guvernant hos stadsrådets på Drottningholm; vet lilla Kerstin, att jag hade magkatarr den tiden — ja gunäs, det är inte bättre än, fast man nu inte kan få sköta sig — men då, ser Kerstin, när stadsrådet fick veta det, så befalle han sin fru, som var en obehaglig människa föröfrigt, att låta laga särskild mat åt mig — råbiff och kokta morötter hvar eviga dag. Ack, det var en härlig tid. Men hvad här luktar kaffe godt! Det har då Kerstin inte köpt hos handelsman

Larsson, det känner jag. Köp aldrig kaffe där, det råder jag! Han blandar arter i det.»

Hon hade tagit fram en påbörjad strumpa och stickade energiskt under det hon talade. Kerstin kände sig obehagligt berörd och var glad att en stund få komma ut i köket och laga i ordning kaffet. Då det var framsatt, fick fru Lager åter språklådan öppen.

»Nå, Kerstin har träffat fröken Vallin, har jag hört. Fröken kantänka! En vanlig bondpiga. Alla äro ju fröknar nu, gunäs! Annat var det den tiden jag var hos statsrådet. Då fick man nöja sig med att heta mamsell, äfven om man fått en aldrig så fin uppfostran. Hur tyckte Kerstin om henne?»

»Jag hade så litet tillfälle att tala vid henne.»

»Hon försökte ställa sig in, kan jag tro? Jo, jag anade det. Men jag anser det vara min plikt att varna lilla Kerstin... ja tack, en liten tår till, det var så utmärkt godt. Jag känner henne, jag. Vi bo förstås i skolhuset båda två, ha gemensam farstu. Hu, jag kan inte tåla henne, hon är för obstinat. Kan Kerstin tänka sig, att när hon städar sitt rum och Gud vet, hur hon bär sig åt, men det är alltid så mycket sopor som i en drängstuga — öppnar hon alltid dörren, så att vi ska ha in all smörjan till oss. Och när jag då helt vänligt bad henne låta bli, så — så sannt jag sitter här — slog hon inte ett helt spann skurvatten öfver mig. Kerstin kan själf tänka sig, hur jag, en bildad människa, skulle känna sig. Men så är det, när man ger sig i lag med slikt folk. Naturligtvis gick jag genast till psstor Magni och talade om saken som den var, men han, den otäcka karlen, sa att han inte ville lägga sig i fröken... hm... Vallins skurvatten. Ja, det är då också en präst — förskräckligt viktig, när det inte behöfs, men annars... ja, jag vill inte förtala någon; lilla Kerstin får nog själf snart se, hur det är fatt. Men han är rysligt svag för fröken Vallin. Hon skall se bra ut, gubevars, fast jag tycker, hon är otäck; så såg ej skönheter ut i mina unga dagar, när jag var guvernant hos statsrådet; ja inte för det passar en gammal människa som jag att skyta med hvad som farit, men hade jag varit anlagd för flärd, kunde jag ha fått mig en husarlöjtnant och varit generalska nu. Ack, jag kan ändå inte hjälpa, att jag får tårarne i ögonen, hvar gång jag ser hans namn i tidningen. Men nu skall lilla Kerstin tala om för

mig litet om sig själf. Jag hyser verkligen ett sådant hjärtligt deltagande för min lilla vän, som ser så rar ut, aldeles för rar för att vara i detta ulfva näste, och jag vill så gärna vara Kerstin till all möjlig hjälp. Håll sig bara till mig, så skall nog allt gå bra.»

Men Kerstin kände ingen benägenhet att vara meddelsam. Fru Lager fick anställa en riktig pumpning, som räckte så länge det fanns en tår kvar i kaffepannan, och fick ändå på långt när inte veta, hvad hon ville. Det var inte utan, att hon kände sig litet stött, men hon beslöt att inte låtsas om någonting. Det skulle nog lyckas bättre nästa gång.

Kerstin kände en riktig lättnad, när hon gick, och beslöt att så litet som möjligt umgås med skollärafamiljen. Hon skulle bestämt inte trifvas där.

Dagarne gingo sin jämna gång, fördelade mellan ett ansträngande och otacksamt arbete och ensligheten i den lilla kammaren inne i den djupa skogen. Brevväxlingen med modern sköttes flitigt, men på alla hennes förslag att komma till Grästorp hade Kerstin ännu undvikande svar. Hon ville ej, att hennes mor skulle veta, huru hon verkligen hade det.

(Forts)

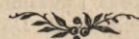

Sen till, att Idun med Modetidning finnes hos alla edra bekanta!

Innehållsförteckning.

Catherine Gladstone; af Axel Josephsson. (Med porträtt.) — Fritänkeri; poem af Sigröd Elmlad. — En landvinning — som ingen tar i besittning; af H. H. — Livets prosa; skiss af Ernst Lundquist. — Kvinnornas världsutställning; brefkort till Idun från Sune Ankarfelt. — Vår pristättning — »Det bästa åt våra barn»; af Hanna Kambo. — Byggnästar Solness; skädespel i tre akter af Henrik Ibsen. Ett försök till tolkning af Anna Wahlenberg. (Stut fr. föreg. nr.) — Ur notisboken. — Teater och musik. — En lärarinns roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af Algot Sandberg. (Forts.) — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Mitt värde aldrig någon fann, på guidvikt jag ej vägas kan, och syskon har jag utan tal; vi visa oss i mången form, och städer ta' vi in med storm och söka upp båd' berg och dal. På tio fötter kommer jag, och fast jag är så klen och svag, man mycket lätt af mig kan få väl tjugo småord eller så.

Hvad kallas Floras parasoll? Hvad ofta orsak är till groll emellan fru och tjänare. Hvad ej man sitt beröm kan ge. Ett rum, som alltid dragnag har för ungdomen i vinterns da'r. Hvad vägen är till vännen kär, och hvad som lillan snart sig lär. Ett nyttigt, fastän bräckligt ting, och hvad däri kan bjudas kring. Ett träd, som gärna spegel har i källan, himmelsblå och klar. Så det, som fjärlilns vinge är, och en produkt, som landet bär. Ett djur uti sin ungdoms vår. En fisk, som man ej sällan får. Hvad Pälle gjorde morsk och glad, då han med fröken drog ästad, och hvad han gärna ville dit, som hon begaf sig på visit. Ett redskap som till köket hör, och ett, som smeden nytta gör. Ett nyttigt husdjur och så en symbol. En sak, som just ej hårda stötter tål. Ett namn, som mången flicka bär — nu gissar ni väl, hvem jag är.

L—s.

Dubbelaritmogryf.

Fig. A.

1	2	3	3	4	1
5	6	6	7	1	2

Fig. B.

8	9	1	10	11	1		
5	12	7	3	5	2		
4	2	13	2	14	3		
3	7	1	1	5	4		
7	12	12	5	4	5		
3	5	1	5	15	2	12	6
5	1	15	12	2	1	6	7

Ersätter man siffrorna i ofvanstående figurer med bokstäfver, så bilda fig. A:s horisontala rader namnet på en herskare, under det att de horisontala raderna i fig. B. gifva följande ord: 1) skiljetecken; 2) flicknamn; 3) furstetitel; 4) sinne; 5) biflod till Donau; 6) land i Afrika; 7) land i Europa.

De med feta typer tryckta vertikala raderna i fig. B gifva slutligen namnet på det af den ofvannämnda herskaren regerade landet samt detsas hufvudstad.

X—x.

Charad.

Ej någon finns, som ju ej skall mitt första bli en dag; oblidklig sträng, oblidklig kall — i sten skref Nornan denna lag. Ej någon finns, som hvarje tid

mitt andra verkligt var, och däri ligger dock den frid, som ljuft försötmar livets da'r. Ej någon finns, som stundens harm mitt tredje icke gör; med ängerns giftstyg i sin barm har mången plikta fått därför. Ej någon finns, som lyckan när, om blott mitt hela råda får.

Gamla farmor.

Ifyllningsgåta.

De 24 tomma rutorna i nedanstående kvadrat skola ifyllas hvar och en med en bokstaf sålunda, att de 6 vågräta raderna utgöra bekanta ord. Orden, men i annan ordningsföljd, beteckna: en stad i Sverige, en fisk, en stenart, ett fruntimmersnamn, en opera, en blomma.

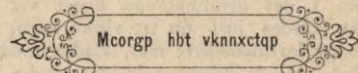
	T	R	
	E	B	
	R	M	
	L	P	
	O	R	
	A	N	

Förvandlingsgåta.

1) Dig och rena: ett träslag. 2) Sten och hem: en flod. 3) Dun och dem: ett namn. 4) Bilan och oss: en stad. 5) Fel, bry och elak: ett vattenfall. 6) Flög och knipa: en stad. 7) Brud och logen: ett hertigdöme. 8) Sig, hon och rönn: ett djur. Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på en teaterpjes.

Mira,

Dechifferingsuppgift.

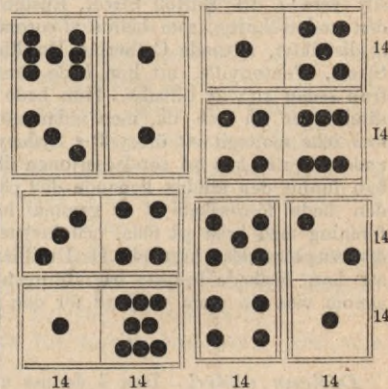
Tre steg tillbaka — och du ser hvad som för mången hårdt sig ter.

Lösningar.

Fedjegåtan: Lama, mara, rasta, stare, repa, pasta, staka, kali, Lisa, Sara, rata, tala.

Charaderna: 1) Molin. 2) Döfstum.

Domino-mosaikuppgiften:

Ramgåtan: Nelson, elegie, Lionel, Sestos, Otello, Nelson.

Bokstafsyrkanten: Gräs, råda, ädel, salt.

Förvandlingsgåtan: Pallas Athene.

Orädgåtan: Stol—stop; viol, fiol; lukt—luft; graf—gran; kupa—kåpa; kors—fors; kåta—kota; vax—sax.

Bokstafsgåtan: I. kolt, klot, tolk. II. eld, del, led.

C.M. Carlsson. Regeringsg. 22. Duktiger, Handdukar. Lärför. Norrköpings bomullsväfnader. Vadstenaspetsar. Vadstenaböden. Regeringsgatan 22. Vadstenaböden.